

جمهوری اسلامی افغانستان
وزارت ارشاد، حج و اوقاف

خلص گزارش سال مالی 1399

وزارت ارشاد، حج و اوقاف

اهداف و مقاصد وزارت ارشاد، حج و اوقاف عبارت اند از:

- ❖ رهبری و مدیریت مساجد، حسینیه ها و اماکن مذهبی.
- ❖ عرضه خدمات دینی به هموطنان از طریق مدارس و دارالحفاظ ها.
- ❖ ارتقای ظرفیت علمی و تخصصی ائمه، و علماء و قاریان.
- ❖ تأمین رعایت ارزش های دین مبین اسلام و تحلیل موضوعات اختلافی فقهی و اصدار فتوی در زمینه.
- ❖ ارشاد، دعوت و امر به معروف به شیوه موعظه حسنه و جلوگیری از تبلیغات ضد اسلامی.
- ❖ تشخیص منکرات و ازاله آن به همکاری مراجع مربوط.
- ❖ سیستماتیک سازی شیوه های تبلیغ و خطابت به منظور آگاهی سریع و به موقع از ارزش های دینی، نظارت از اعمار، تجهیز و ترمیم مساجد، تکایا و اماکن مذهبی.
- ❖ تأمین آزادی اجرای مراسم دینی و مذهبی، تنظیم امور مربوط به حج، عمره و زیارات اماکن مقدسه در داخل و خارج کشور و زمینه سازی تسهیلات لازم برای حجاج کرام.
- ❖ عایداتی نمودن ساحات اوقافی ثبت و راجستر ساحات اوقافی به منظور حفظ و مراقبت ملکیت های وقفی.

تشکیل وزارت ارشاد، حج و اوقاف

شماره	خلاصه	تشریح
1	اصل تشکیل وزارت در سال 1399 (9386) بست بوده اکنون به تعداد (9159) تن به شمول امامان، مؤذنین، خادمین و کارمندان در سطح مرکز و ولایات ایفای وظیفه می نمایند. حسب نیاز مبرم تعدیل معینیت حج به معینیت پالیسی و پلان و ایجاد ریاست امور ارشادی زنان در تشکیل افزود گردیده است.	اصل تشکیل وزارت ارشاد، حج و اوقاف در سال 1399 تعداد (9386) بست بوده که شامل کارمندان، کارکنان امور دینی (یعنی امامان، مؤذنین و خادمین مساجد) و کارکنان خدماتی میباشد. از جمله تعداد (3266) کارمند به شمول 83 تن زن در ریاست های مختلف این وزارت و به تعداد (5893) تن امامان، مؤذنین و خادمین در مرکز، واحدهای دومی و سومی ایفای وظیفه مینمایند. جهت اجرای بهتر امور و احساس نیاز، نظر به پیشنهاد این وزارت و قرار حکم 1415 مورخ 1399/6/15 مقام عالی ریاست جمهوری معینیت حج و زائرین به بست معادل تحت نام معینیت پالیسی و پلان در چوکات تشکیل تعدیل گردید. و از اینکه زنان نیمی از پیکر جامعه را تشکیل میدهند برای اولین بار در تاریخ وزارت ارشاد، حج و اوقاف به منظور تاثیر گذاری بیشتر، بست رتبه دوم تحت نام ریاست امور ارشادی زنان نیز ایجاد گردید. به اساس حکم مقام عالی ریاست جمهوری قرار است ارزیابی عمومی وزارت در مرکز و ولایات در سال مالی 1400 صورت گرفته و گزارش آن به مقام عالی ریاست جمهوری تقدیم گردد.

بودجه سال مالی 1399

شمار	خلاصه	تشریح
1	بودجه عادی: مجموع بودجه عادی منظور شده باتعدیلات مبلغ (1,722,566,240) یک میلیارد و هفت صد و بیست دو میلیون و پنج صد و شصت و شش هزار و دوصد و دویست و شصت و شش هزار و دوصد و چهل افغانی بوده که 86 فیصد آن به مصرف رسیده است. بودجه انکشافی: در سال مالی 1399 در فرمان بودجه مبلغ (188,500,000) (188) میلیون و پنج صد هزار افغانی منظور گردیده که مبلغ (170,031,641) (170) میلیون و سی و یک هزار و شش صد و چهل یک افغانی در بخش تطبیق پروژه های انکشافی به مصرف رسیده و فیصدی مصرف آن 90% را احتوا مینماید، که بعد از تزئید و تنقیص بودجه مذکور در اخیر ربع سوم مبلغ (289,991,217) (289) میلیون و نه صد و نود و یک هزار و دوصد و هفده افغانی را دربر گرفت که ازدیاد بودجه بالای مصرف آن اثرات منفی گذاشته در نتیجه فیصدی مصرف بودجه از 90% به پنجاه و هشت اعشاریه 65 فیصد تنزیل یافته است.	بودجه عادی: مجموع بودجه عادی منظور شده باتعدیلات مبلغ (1,722,566,240) یک میلیارد و هفت صد و بیست دو میلیون و پنج صد و شصت و شش هزار و دوصد و دویست و شصت و شش هزار و دوصد و چهل افغانی بوده که 86 فیصد آن به مصرف رسیده است. دلیل عدم مصرف مبلغ باقیمانده بودجه عادی: صرفه جوی در خریداری وسایل و تجهیزات دفتری. افزودی مبلغ (164,649,500) یکصد و شصت و چهار میلیون و ششصد و چهل نه هزار و پنج صد افغانی بابت معاش و امتیازات (700) بست ملاامان در بررسی وسط سال که پروسه استخدام آنها از طریق رقابت آزاد بنا بر زمان گیر بودن الی اخیر سال پایان نیافت. تأخیر در طی مراحل خریداری زمین برای توسعه تعمیر اداری ریاست ارشاد، حج و اوقاف ولایت پنجشیر. عدم تکمیل پروسه تدارکاتی برخی از قراردادهای حفظ و مراقبت بنا به تأخیر رسیدن تعهد بودجی. شیوع ویروس کرونا در جریان سال مالی 1399 باعث تأخیر در تطبیق پروژه ها گردیده است. بودجه انکشافی: در سال مالی 1399 برای این وزارت در فرمان بودجه مبلغ (188,500,000) یک صد و هشتاد و هشت میلیون و پنج صد هزار افغانی منظور گردیده که مبلغ (170,031,641) افغانی در بخش تطبیق پروژه های انکشافی به مصرف رسیده و فیصدی مصرف آن 90% را احتوا مینماید. اما نسبت افزودی مبلغ (95,214,288) نود و پنج میلیون و دو صد و چهارده هزار و دوصد و هشتاد و هشت افغانی برای اتصال و تجهیز آی سی لب ها در پایان ربع سوم سال مالی از اداره اتره به این وزارت تخصیص داده شد. باوجود مدت کم برای مصرف این پول خصوصاً طی نمودن پروسه طویل تدارکاتی بنا به تلاش زیاد وزارت توانست مبلغ (14,288,950) ازین بودجه غیر اختیاری را به مصرف برساند. و نیز در ختم ربع سوم مبلغ (33,000,000) سی و سه میلیون افغانی دیگر برای ترمیم و بازسازی اماکن اهل هنود و سکاها به بودجه این وزارت افزود گردید. ازینکه بودجه متذکره در ختم ربع سوم سال مالی 1399 تزئید گردیده و پروژه سازی وطی مراحل تدارکاتی آن زم-----ان گیر بوده مبلغ (28,500,000) افغانی بنا به پیشنهاد این وزارت و موافقه وزارت محترم مالیه تنقیص تا در سند بودجه سال مالی (1400) جهت تکمیل پروژه های ذیربط گنج-----انیده شد. که جمعا بودجه انکش-----افی این وزارت بعد از تزئید و تنقیص مبلغ (289,991,217) افغانی رسیده است که ازدیاد بودجه فوق بالای مصرف آن اثرات منفی گذاشته در نتیجه فیصدی مصرف بودجه از 90% به 58.65% تنزیل یافته است. دلایل عمده عدم مصرف مبلغ باقیمانده بودجه انکشافی: اداره محترم اتره در ختم ربع سوم سال مالی مبلغ (95,214,288) نود و پنج میلیون و دوصد و چهار ده هزار و دوصد و هشتاد و هشت افغانی بودجه غیر اختیاری در کود ایجاد کیل نوری برای مساجد و مدارس افزود، جادارد که از آن اداره محترم نسبت حمایت فوق تشکری نمود، اما بنا بر طولانی بودن مراحل تدارکاتی بودجه متذکره بطور کامل به مصرف نرسید.

تأخیر در تزئید مبلغ (33,000,000) سی و سه ملیون افغانی بودجه اختیاری درکود اعمار اماکن مذهبی برای اعمار، ترمیم و بازسازی اماکن اهل هنود و سکهای افغانستان در بودجه انکشافی. عوامل ناامنی در تطبیق تعدادی از پروژه ها در برخی از مناطق. شیوع ویروس کرونا که در سال 1399 باعث تأخیر تطبیق پروژه ها گردیده است.

وزارت ارشاد، حج و اوقاف منحث یک وزارت کلیدی، رهبری کننده سکتور امور دینی در ساختار تشکیلاتی دولت جمهوری اسلامی افغانستان قرار دارد. که در چهار برنامه کاری (ارشادی، حج، اوقافی و اداری) فعالیت های ذیل را به منصفه اجرا گذاشته است:

برنامه ارشادی

توضیح فعالیت ها	خلاصه فعالیت ها	تیم
غرض آگاهی و تنویر اذهان عامه تعداد 231 عنوان فتوا و نظر شرعی در مورد مسائل پرسیده شده از جانب مردم و نهادها ابراز گردیده است. بررسی و تصحیح (36) جلد قرانکریم خطاطی و ترجمه شده.	اصدار (231) فتوای تحریری و ابراز نظر شرعی و بررسی (36) جلد قرانکریم خطاطی شده و رسائل واصله از طریق گمرکات کابل به تعداد (۳۳) عدد. و همچنان دریافت ۱۰ مورد رسائل و کتب مختلف نوع بخاطر ابراز نظر شرعی از طرف ادارات و هموطنان	1
- مدیریت انسجام حدود (1081) مساجد جامع، غیر جامع، جدید التتشکیل و حلقات درسی مساجد نواحی شهر کابل. - مدیریت، انسجام و ارشاد تعدادات (4377) محراب مساجد جامع، غیر جامع، تاریخی، جدید التتشکیل و حلقات درسی 34 ولایات. - حل و فصل حدود (48) مورد منازعات واقع شده در مساجد و حلقات درسی به همکاری مشترک اهالی و جهات ذیربط - نظارت و کنترل از نظافت و نظم مساجد و حضور و فعالیت پرسونل ان - جلوگیری از بود و باش افراد غیر مسؤول و مجهول در مساجد - نظارت از مساجد غرض صرفیه جویی در مصارف برق و نل اب دولتی موجود در مساجد.	مدیریت، تنظیم، انسجام و ارشاد (4761) محراب مسجد در مرکز و ولایات	2

3	تقرر ۵۶۴ خطیب و امام در مساجد مرکز و ولایات به همکاری بخش منابع بشری	- اعلان بست های خالی موجود در مساجد مرکز و ولایات. - تهیه، توزیع و خانه پوری فورم رضایت اهالی در بخش تقرری پرسونل مساجد. - شارت لست کاندیدان واجد شرایط. - اطلاع رسانی و اخبار شان از تاریخ امتحان تحریری به همکاری منابع بشری و کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی. - اخذ امتحان تحریری و تقریری از واجدین شرایط، اعلان نتیجه و معرفی شان به مساجد مربوطه شان. - خانه پوری و امضای فورم میثاق امنیتی توسط کامباب شده گان.
	ارزیابی امامان، مؤذنین و خادمین مساجد تحت پوشش وزارت	- اطلاع دهی ان تعداد امامان، خطبا و خادمین مساجد که مدت ارزیابی شان نزدیک است و باید کار ارزیابی شان آغاز شود. - تهیه فورم ارزیابی خطبا، امامان، مؤذنین و پرسونل مساجد در هماهنگی با ریاست منابع بشری. - رهنمای پرسونل مساجد در رابطه به طرز و شیوه ارزیابی کارکنان اموردینی. - ارزیابی عملی کارکنان اموردینی اعم از خطباء، امامان و خادمین مساجد جامع، غیر جامع و جدید تشکیل. - ارسال نتایج ارزیابی انجام شده پرسونل مساجد به ریاست منابع بشری جهت اجراء بعدی. - اطلاع رسانی و اخبار پرسونل مساجد از نتیجه ارزیابی انجام شده و توصیه های لازم بریا مستحقیق ان.
4	توزیع و ایراد 54 عنوان خطبه نماز جمعه و عیدین	توزیع و ایراد تعداد (54) عنوان خطبه نماز جمعه و عیدین به مناسبت های مختلف از فراز منابر مساجد توسط خطباء و ائمه در مرکز و ولایات
5	ارایه 80 پیام صوتی و تصویری پیرامون موضوعات مختلف از طریق رسانه ها	ارایه 80 پیام به منظور آگاهی هموطنان راجع به موضوعات مختلف (صلح، امنیت، حقوق زن از دیدگاه اسلام، منع خشونت علیه زنان، حرمت استعمال مواد مخدر، مبارزه علیه فساد اداری، ازدواج اجباری، حرمت اختطاف انسان، حرمت تعصب و نژاد پرستی...) .
6	تهیه و توزیع 695275 ششصد و نودپنج هزار و دوصد و هفتاد پنج بروشور، پوستر و وسائل مختلفه نشر و توزیع در رابطه به جلوگیری و وقایه از ویروس کرونا و پیامد های ناگوار مواد مخدر	تهیه، تدوین و چاپ (45) هزار نسخه فتوای شرعی، (150) هزار پوستر (500) هزار بروشور توصیه های دینی، (52) پیام وقایوی، نصب (194) بلبورد در نقاط مزدحم شهر ارائه (18) موعظه اعتدالی و نشر (11) مقاله و چاپ آن از طریق مجله وزین پیام حق راجع به جلوگیری و وقایه از ویروس کرونا. اضرار جسمی و روحی مواد مخدر برای آگاهی و تنویر اذهان عامه.

7	برگزاری و نشر- (295) رویداد جلسات علماء، کلیپ های ویدیویی و معرفی علمای کرام به رسانه ها	نشر- (234) مورد جریان جلسات و فعالیت های مهم علمای کرام، معرفی (23) تن از علمای خبره به مرکز رسانه های حکومت، رسانه های خصوصی و دولتی و تهیه (24) کلیپ های ویدیویی آگاهی دهی پیرامون ویروس کرونا توسط علمای جید، و تعداد (14) جلسه شورای مشورتی علماء در مساجد نواحی شهرکابل
8	زمینه سازی آموزش علوم و معارف قرآنی و اخذ امتحان از (3046) تن فارغان مدارس دینی، ثبت و راجستر و نظارت از (219) مدرسه و دارالحفاظ و نیز ثبت (28) باب خانقاه	ثبت و راجستر تعداد (88) باب مدرسه و دار الحفظ و (16) باب حلقه حفظ و تجوید قرآن کریم در مرکز و ولایات و همچنان نظارت از فعالیت (115) باب مدرسه و دارالحفاظ. و (28) باب خانقاه در مرکز و ولایات، برگزاری (8) محفل اخذ امتحان (3037) تن از فارغان مدارس دینی تحت پوشش این وزارت انتخاب و معرفی (9) تن قاری ممتاز جهت اشتراک در مسابقات بین المللی
9	جهت تأمین دیپلوماسی دینی، راه اندازی (7) کنفرانس (VTC) به هدف حمایت علمای جهان اسلام از پروسه صلح در کشور	جهت تأمین دیپلوماسی دینی، تدویر (7) کنفرانس رهبری وزارت با رسانه های همگانی، با سفیر افغانستان مقیم کشور کویت، نشست مشورتی با نماینده گان کشورهای عضو سازمان همکاری های اسلامی، کنفرانس با (21) کشور اسلامی و 4 سازمان بین المللی اسلامی پیرامون حمایت از پروسه صلح در افغانستان و چالشهای دنیای مدرن
10	تالیف، چاپ و توزیع (266614) دوصد و پنجاه و یک هزار و پنج صد و نود نه جلد قرآن کریم، کتب و آثار علمی، مجله پیام حق، جنتری، بوستر، بلبورد، بروشورهای ارشادی، جداول افطار و سحر ماه مبارک رمضان، نشر کلیپ ویدیویی و گزارش در وب سایت این وزارت	تالیف، چاپ و نشر (10) اثر علمی تحت عناوین مختلف به تعداد (21000) جلد، تعداد (45) مقاله پژوهشی، چاپ و نشر (2000) قطعه بروشور پیرامون آداب زیارت، (2000) جلد جنتری دیواری و سرمیزی، چاپ و توزیع (14400) جلد مجله پیام حق، نشر (1475) مورد گزارش و کلیپ ویدیویی از طریق صفحات اجتماعی، پخش (80) مورد گزارش در وب سایت رسمی این وزارت، تهیه و نصب (14) تخته بلبورد (400) قطعه پوستر چسپ دار، تهیه و ترتیب (5000) جدول افطار و سحر ماه مبارک رمضان و توزیع (220200) جلد قرآن کریم، تفسیر و کتب مختلف النوع برای مساجد و مدارس به منظور افزایش سطح آگاهی مردم در امور دینی واجتماعی.
11	تدویر و برگزاری (11) مورد گردهمایی بزرگ به اشتراک (13900) سیزده هزار و نه صد تن عالم دین پیرامون: ➤ جلسه حمایت علما از مذاکرات بین الافغانی، ➤ تجلیل با شکوه میلاد النبی (صلی الله علیه و سلم)، ➤ سمپوزیم امام اعظم از منظر مراجع و علمای اهل تشیع	گردهمایی بیش از (3000) تن عالم دین درخیمه لویه جرگه در حمایت از مذاکرات بین الافغانی و توافق صلح تنظیم و برگزاری با شکوه محفل میلاد النبی (صلی الله علیه و سلم) با اشتراک (500) تن علماء، هیئت رهبری و منسوبین این وزارت و ارگانهای امنیتی و دفاعی کشور. تدویر کنفرانس امام اعظم ابوحنیفه (رحمه الله) از دیدگاه اندیشمندان اهل تشیع به ابتکار آیت الله العظمی واعظ زاده بهسودی به اشتراک بیش از (2500) تن از علماء، کمپاین آگاهی دهی یک هفته ای پیرامون محیط زیست و اثرات ناگوار آلودگی آن به اشتراک (400) تن. تدویر برنامه اهدای خون توسط (200) تن از علماء و هیئت رهبری وزارت ارشاد، حج و اوقاف برای مجروحین حادثه انتحاری پوهنتون کابل.

➤ آگاهی دهی در زمینه محیط زیست، ➤ برنامه اهدای خون توسط رهبری وزارت و علمای کرام ➤ مجالس سرتاسری علمای کرام در 34 ولایت ➤ برگزاری محفل فراغت معهد عالی قراءات و حلقات حفظ قرآن کریم		تدویر محافل و گردهمایی های بزرگ علماء با رعایت نکات صحی در 34 ولایت کشور برای (6800) تن پیرامون جلوگیری از شیوع ویروس کرونا و موارد مختلف تدویر (4) کنفرانس مطبوعاتی پیرامون حفظ الصحه و همگانی ساختن فتوای (تدابیر و قایوی از ویروس کرونا) برگزاری محفل بمناسبت فراغت اولین دور محصلین معهد عالی قراءات (18 تن) و دومین دور محفل فارغان حفظ قرآن کریم تعداد (352) تن طبقه ذکور و (130) تن طبقه اناث حلقات درسی ثبت و راجستر شده وزارت.
ارشاد و آگاهی دهی در 276 برنامه آموزشی، برای منسویین جزوتام های امنیتی (اردو ملی، پولیس ملی و محابس و مراکز اصلاح و تربیت اطفال) راه اندازی تعداد (48) سیمینار، ورکشاپ و برنامه های آموزشی برای تعداد (1573) تن از خطباء، استادان مدارس و منسویین وزارت	12	آموزش، ارشاد و رهنمود در (276) برنامه تبلیغی، ارشادی و توضیح مسایل دینی در قطعات و جزو تام های اردوی ملی، پولیس ملی، محابس و مراکز اصلاح و تربیت اطفال ولایت کابل تدویر (8) سیمینار در مورد حقوق زن از دید گاه اسلام، مبارزه با فساد اداری، حقوق اطفال، قاچاق انسان، مهاجرین، تنظیم خانواده، تکمیل دوره جنین در بطن مادر، منع خشونت علیه زنان با اشتراک (365) تن از خطباء استادان مدارس و دارالحفاظ های خصوصی و منسویین وزارت. تدویر (4) برنامه آگاهی دهی تحت عنوان (پیامدهای ناگوار افراط و تفریط در دین) برای (560) تن از علما در چهار زون تدویر 10 برنامه آگاهی دهی از قانون منع آزار و اذیت زنان و اطفال برای (500) تن شاگردان اناثیه (10) باب مدرسه و دارالحفاظ ثبت و راجستر شده این وزارت در نواحی مختلف شهر کابل. اشتراک نعت خوانان ریاست تنظیم امور عرفان و اماکن در (22) محفل اعم از میلاد النبی (صلی الله علیه و سلم) و حلقات ذکر و نعت خوانی در خانقاه های نواحی شهر کابل. تدویر 2 ورکشاپ آموزشی غرض ارتقای ظرفیت و ارائه خدمات بهتر در بخش های مسلکی، اداری و روش تحقیق و نگارش برای (40) تن اشتراک کننده. و معرفی (58) تن کارمندان ذکور و اناث به برنامه های آموزش مدیریت، زبان انگلیسی و کمپیوتر جهت ارتقای ظرفیت آنها. تدویر دوره کورس زبان عربی برای (50) تن کارمندان طبقه ذکور و اناث وزارت.
مبارزه با مفاسد اخلاقی و منکرات در (59) محل	13	تثبیت و تشخیص (59) محل منکرات، مفاسد و خرافات مانند جادوگری، فال بینی، کف شناسی، غیب گویی، رمالی که در جامعه فعالیت می نمودند، از نزد عاملین تعهد کتبی اخذ و محلات فعالیت ایشان مسدود گردید.
ایجاد (3) کمپیوتر لب در انستیتوت تدریب ائمه، معهد عالی قراءات و کتابخانه وزارت	14	ایجاد کمپیوتر لب در انستیتوت تدریب ائمه، معهد عالی قراءات و کتابخانه وزارت به منظور انکشاف سطح علمی کارمندان، محصلین و شاگردان در بخش های دینی و تعلیمی توسط تکنالوژی جدید.

15	حل منازعه اهالی، کنترل و مراقبت از نظافت و صرفیه برق تعداد (1176) محراب مسجد در نواحی شهر کابل	حل منازعه اهالی تعداد (17) محراب مسجد در نواحی شهر کابل و همچنان استقامت قبله (39) محراب مسجد جدید الاعمار تثبیت و تعیین گردیده است. کنترل و مراقبت از نظافت و مصارف برق تعداد (1120) محراب مسجد نواحی شهر کابل به منظور جلوگیری از مصارف بیجای برق.
16	سفر ولایتی اینجانب غرض افتتاح مسجد جامع بندر آقینه، توسعه روابط بین علمای ترکمنستان و افغانستان و دیدار با علمای ولایات فاریاب، جوزجان و بلخ	سفر رسمی مقام وزارت به ولایت فاریاب جهت اشتراک در مراسم افتتاح مسجد جامع بندر آقینه که به کمک مالی کشور جمهوری ترکمنستان اعزام گردیده، با حضور داشت سفیر ترکمنستان، مفتی اعظم آنکشور، جمعی از علماء و اهالی بندر آقینه، در جریان سفر جهت ارتقای ظرفیت علماء توسعه روابط، بازدید علماء افغانستان از مراکز اسلامی و فرهنگی جمهوری ترکمنستان و همچنان حمایت علماء ترکمنستان از پروژه صلح، با هیأت جمهوری ترکمنستان تبادل نظر و نیز با استفاده از فرصت با مقامات رهبری ولایات بلخ و جوزجان نشست و تبادل نظر صورت گرفت.

برنامه حج

توضیحات مختصر فعالیت ها	فعالیت ها	تعداد
زمینه سازی و طی مراحل اسناد ابتدائی جهت اعزام (30000) تن حاجی غرض ادای فریضه حج بیت الله شریف به کشور سعودی که جهت جلوگیری از شیوع ویروس کرونا اعزام نگردیده اند. ایجاد کمیسیون داخلی حج به اساس فقره 1 ماده 5 مقررہ تنظیم امور حجاج.	طی مراحل اسناد ابتدای (30000) تن از عازمین بیت الله الحرام و ایجاد کمیسیون داخلی حج که متاسفانه به نسبت شیوع ویروس کرونا پروسه حج سال 1399 عملی نگردید	1
راه اندازی پروسه ثبت نام، ارزیابی و امتحان تحریری (7000) تن برای (680) بست مرشد و ناظم در هماهنگی با کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی در هشت زون کشور از قبیل پروان، پکتیا، کندهار، هرات، بلخ، کندز، ننگرهار و کابل که از جمله ۴۵۰ آن استخدام ولی شیوع کرونا باعث تعلیق امتحان برای باقی بست ها گردید	راه اندازی پروسه ثبت نام، ارزیابی و امتحان تحریری (۵۹۶۹) تن برای (۴۵۰) بست مرشد و ناظم در هماهنگی با کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی	2
وزارت به کمک و همکاری اداره محترم احصائیه برای اولین بار در تاریخ این وزارت قادر گردید تا سیستمی الکترونیکی برای حج انکشاف داده و بطور امتحانی آنرا استفاده نموده که قرار است در جریان سال آینده عملاً در پروسه حج مورد استفاده قرار گیرد. ایجاد این سیستم علاوه از تقویه شفافیت در پروسه حج مارا قادر می سازد تا بتوانیم	ایجاد و انکشاف سیستم حج به همکاری اداره محترم احصائیه جمهوری اسلامی افغانستان و استفاده امتحانی آن	3

بدون روبرو شدن با چالش ها معلومات مرتبط به حجاج را به آسانی به سیستم حج کشور سعودی انتقال دهیم

برنامه اوقافی

شماره	فعالیت ها	توضیحات مختصر فعالیت ها
1	جمع آوری عواید وقفی مبلغ (95) میلیون و (509) هزار و (97) افغانی و تحویلی آن در حساب بانکی خاص اوقاف	جمع آوری مبلغ (95509097) نود و پنج میلیون و پنجصد و نه هزار و نود و هفت افغانی از عواید اوقافی در سطح مرکز و ولایات جهت افزایش عواید اوقافی وزارت صورت گرفته که اصل عواید پلان شده آن مبلغ (900000000) نود میلیون افغانی پیشبینی شده بود.
2	تملیک، ثبت و راجستر بیشتر از (662) جریب زمین وقفی	موازی (662) جریب و 12 بسوه زمین از طرف اشخاص وارگانهای دولتی وقف گردیده و اعمار مساجد و ایجاد قبرستان در آنها صورت گرفته است.
3	واپس گیری (105) قطعه زمین اوقافی از غاصبین که مقدار آن 2252 جریب می شود.	وزارت توانست (105) قطعه زمین و ملکیت وقفی که موازی 2252 جریب می شود را بعد از گذراندن سلسله محاکماتی آن از قبضه غاصبین بیرون ساخته و واپس به اوقاف برگرداند
4	بررسی 15 مورد عرایض واصله هموطنان راجع به منازعات ایجاد شده وقفی و رسیدگی به آن	توظیف هیئت (15) مراتب در پانزده مورد بر اساس عرایض واصله باشندگان محترم ولایت کابل، بررسی و بازدید ساحه از نزدیک و رسیدگی به موضوعات مندرج عرایض واریه گذارش به مقام محترم وزارت.
5	کنترول و نظارت ما ها نه از مزارات ششگانه رسمی نواحی کابل	توظیف هیات 12 مراتب تحت نظر روسا و مشاورین وزارت جهت بررسی، کنترول و جمع آوری عواید مزارات رسمی ششگانه نواحی شهر کابل و ارایه گذارش به مراجع ذیربط.
5	بررسی 1200 قطعه قرارداد اوقافی در مرکز و ولایات	بررسی، کنترول و طی مراحل تعداد (1200) قطعه قرارداد وقفی در مرکز و ولایات جهت افزایش عواید اوقافی.

برنامه اداری

شماره	خلاصه فعالیت ها	توضیح مختصر فعالیت ها
1	تقرر (564) خطیب و امام مساجد و کارمندان مرکزی، ارزیابی (5041) تن	تقرر (555) تن کارکن امور دینی و (9) تن کارمند مرکزی و ولایتی از طریق پروسه رقابت آزاد جهت جذب افراد کارا در اداره.

از کارکنان امور دینی و کارمندان مرکزی و ولایتی	➤ ترمیم (205) محراب مسجد و حسینیه ها در مرکز و ولایت ➤ تدوین ارقام مساجد و اماکن مذهبی ولایت ➤ ایجاد سیستم ارتباط آنلاین برای واحدهای دومی وزارت ➤ امضای هشت تفاهنامه مشترک با موسسات ملی و بین المللی	
پروژه های انکشافی از جمله (41) محراب مسجد شامل پلان کار ساختمانی به تعداد (19) محراب تکمیل و (22) محراب آن تحت کار ساختمانی قرارداد باید خاطر نشان ساخت که پروژه های اعمار مساجد در سطح ولایت، ولسوالی ها و قریه جات تاثیرات مستقیم اقتصادی و اجتماعی بالای اهالی منطقه دارد	ترمیم (205) محراب مسجد شریف، حسینیه ها و اماکن مذهبی در مرکز و ولایت کشور. جمع آوری ارقام اماکن مذهبی از (31) ولایت جهت دسترسی بموقع به اطلاعات. ایجاد سیستم آنلاین غرض ارتباط و هماهنگی با رسانه ها، ریا ست های مرکزی و ریا ست های ارشاد، حج و اوقاف 34 ولایت و برخی از علماء و امامان مساجد. امضاء هشت تفاهم نامه همکاری مشترک میان وزارت ارشاد، حج و اوقاف و مؤسسات ملی و بین المللی	2
جهت قانونمند سازی بهتر فعالیت های وزارت به تعداد (6) طرز العمل و پلان استراتژیک ترتیب و طی مراحل گردیده است.	1- ترتیب و منظوری طرز العمل ریاست احتساب. 2- ترتیب و منظوری طرز العمل تقرر کارکنان امور دینی کارشناسان و کارمندان تخصصی و مسلکی. 3- مسوده پلان استراتژیک پنج ساله وزارت 4- ترتیب پلان پنج ساله توانمند سازی اقتصادی زنان.	4
	پروژه های اعمار مساجد در سطح ولایت، ولسوالی ها و قریه جات تاثیرات مستقیم اقتصادی و اجتماعی بالای اهالی منطقه دارد که از جمله: تأخیر در قسمت ترتیب اسناد تخنیکی در سطح پروژه های ولایتی و در بعضی اوقات ترتیب قرارداد ها در مغایرت با مواد قانون تدارکات، که بعد از بررسی اسناد متذکره در مرکز غرض رفع نواقص به ولایت مربوطه دوباره ارسال میگردد. عدم امنیت در بعضی ولایت و ولسوالی ها. پروژه های اعمار مساجد در سطح ولایت، ولسوالی ها و قریه جات تاثیرات مستقیم اقتصادی و اجتماعی بالای اهالی منطقه دارد که از جمله: ایجاد اعتماد و کاهش فاصله میان مردم و دولت. استخدام اهالی در امور کاری پروژه ها توسط شرکت های قراردادی. خریداری و استفاده از مواد محلی در اعمار مساجد که نفع مستقیم و غیر مستقیم به اقتصاد منطقه دارد. تقویه مارکیت ها در سطح ولسوالی و ولایت. اگر چه اعمار مساجد علاوه از فواید فوق اقتصادی و اجتماعی یک منبع عاید برای کارگران ماهر و غیر ماهر بوده و چنانچه ذکر گردید نه تنها سبب ارتقای مارکیت در سطح محلی میگردد بلکه عواید محلی را بطور مستقیم و عواید ملی را بطور غیر مستقیم افزایش میدهد.	3

	اقدامات مهم و اساسی جهت مبارزه با فساد اداری : از اثر (470) سفارش اصلاحی در واحد های مرکزی و ولایتی مبلغ (8436131) هشت میلیون و چهارصد و سی و شش هزار و یکصد و سی و یک افغانی تحصیل و به خزانه دولت تحویل شده است و ارایه موعظه حسنه پیرامون جلوگیری از فساد اداری. نظارت و بررسی امور مالی و حسابی (90) مرجع و پروژه های تحت کار جهت تطبیق درست و به موقع آن	5
5- ترتیب پلان مبارزه علیه مواد مخدر. 6- ترتیب مسوده پالیسی جندر		

به اثر پیگیری های مداوم ریاست تفتیش داخلی این وزارت جهت تحقق سفارشات اصلاحی و تحصیل باقی داری ها به تعداد (470) سفارش اصلاحی در واحد های مرکزی و ولایتی تحقق یافته در نتیجه مبلغ (8,436,131) هشت میلیون و چهارصد و سی و شش هزار و یکصد و سی و یک افغانی تحصیل و به خزانه دولت تحویل شده است.

بازرسی امور مالی، حسابی، اداری و مسلکی (47) مرجع تحت اثر روی قضایای مختلف در ادارات مربوطه جهت تامین شفافیت و حسابداری و نظارت و ارزیابی از کارکرد تعداد (20) اداره و (23) پروژه تحت کار وزارت جهت تطبیق درست و به موقع پلان های مطروحه صورت گرفته است.

ارایه (858) مورد موعظه مختلف دینی پیرامون موضوعات اخلاقی، اجتماعی و پیامدهای فساد اداری، توسط کمیته مبلغین سیار و مدیران احتساب در مساجد و مراکز عمومی شهر کابل و ولایات.

برگزاری سمینار در مورد جلوگیری از فساد اداری و نیز از طریق منابر مساجد مبارزه علیه هرنوع فساد از طریق علماء، خطبا وائمه ترکیز گردیده است.

برنامه هائی تطبیق شده تا حال و همچنان برنامه های عمده پلان شده برای سال مالی 1400

شماره	برنامه هائی که در ربع اخیر سال 1399 آغاز و الی ربع اول سال مالی 1400 در جریان تطبیق می باشند
-------	---

- تدریب امامان و خطبای مساجد توسط پوهنتون الازهر به تعداد مجموعی 850 تن که به تعداد 50 تن در ماه اول سال مالی از طریق برنامه آنلاین آموزش دیده اند
- دعوت و میزبانی هیئت برجسته کشور دوست اندونیزیا تحت رهبری دوکتور یوسف کالا رئیس شورای علماء و مساجد اندونیزیا معاون اسبق رئیس جمهور آن کشور و تعهدات آنها در بخش برنامه های تعلیمی و تحصیلی قصیر المدت، و طویل المدت برای علماء افغانستان و حمایت آنها از پروسه صلح و مذاکرات بین الافغانی
- برنامه و پروگرام تثبیت مساجد از طریق GPS به همکاری اداره محترم احصائیه مرکزی
- جلسه بنده با علمای افغان مقیم امارات عربی و بحث پیرامون نوع و میکانیزم همکاری آنها با دولت جمهوری اسلامی افغانستان و وزارت ارشاد، حج و اوقاف
- کنفرانس مطبوعاتی در مقابل اظهارات فرزند سمیع الحق در مورد جنگ در افغانستان
- اجرای برنامه زنده تلویزیونی منع خشونت علیه زن با اشتراک علمای زن و مرد
- شمولیت فامیل های شهدای محراب و منبر در فرمان 108 توزیع زمین

ردیف	اشتغال زایی، مبارزه با فساداداری و افزایش عواید و ارائه خدمات
1	1. ریفورم یا ارزیابی عمومی وزارت. 2. تدوین پلان استراتژی پنج ساله وزارت. 3. ترتیب و تطبیق پلان مبارزه علیه فساد اداری. 4. تطبیق برنامه های توانمند سازی اقتصادی زنان برای سال مالی 1400 . 5. دیجیتال سازی سیستم حج از طریق اداره اتر. 6. دیتابیس مساجد. 7. تدویر کنفرانس مطبوعاتی در مورد حمایت علماء از نیروهای دفاعی کشور. 8. بازرسی امور مالی، حسابی، اداری و مسلکی تعداد (34) مرجع تحت اثر وزارت، از مرکز ولایات از طریق اعزام گروپ های مفتشین . 9. انکشاف سیستم معلوماتی منابع بشری HR-MIS. 10. تعقیب عواید باقیمانده سال های گذشته ذریعه مکاتیب متحد المال به ولایات و جلب مستاجرین از طریق ارگانهای امنیتی در مرکز و ولایات. 11. اعزام حجاج به عربستان سعودی به تعدادی که کشور سعودی منظور نماید. 12. صدور مجوز فعالیت برای شرکت های خصوصی عمره و زیارات 13. برنامه اعزام ائمه به کشورهای مصر، اردن و اندونیزیا 14. ایجاد و راه اندازی برنامه ستاژ ائمه و تدریب خطباء 15. تسهیل برنامه های لسانس و ماستری برای ائمه 16. برنامه های تدریب انلاین برای ائمه و خطباء 17. اعزام ایتم شهدای محراب و منبر به بورسیه های تحصیلی 18. پلان اعمار کمپلکس تعمیر مرکزی وزارت 19. ایجاد مرکز تیلیفونی یا کال سنتر برای جواب سوالات مردم در امور دینی و آگاهی آنان 20. تنظیم خطبه ها، عملی شدن و الزامی بودن موضوعات آن در مساجد 21. دعوت علمای مرد و زن کشورهای اسلامی جهت حمایت از پروسه صلح و برنامه های آموزشی برای امامان و خطباء برای کوتاه مدت 22. تطبیق برنامه های خاص برای رمضان آینده 23. ایجاد کتابخانه بزرگ و شامل در یکی از موقعیت ها در شهر کابل برای استفاده علماء و محصلین 24. در همکاری با اداره عمومی محابس پیشبرد برنامه های تعلیمی و تحصیلی برای زندانیان بالخصوص در توضیح وسطیت و اعتدال در اسلام و اهمیت آن در زندگی 25. اعمار و تکمیل کار باقیمانده تعداد (62) محراب مسجد، درمسال های اهل هنود و سکهها در مرکز و ولایات از بودجه انکشافی. 26. سروی خانقاه های کشور

شماره	مشکلات و چالش ها
1	1- عدم همکاری مؤثر ریاست شاروالی کابل، شاروالی های ولایات و حوزه های امنیتی وزارت امور داخله در مورد تطبیق فیصله های محاکم برای استرداد جایداد های اوقافی. 2- نبود تعمیر مرکزی این وزارت که نظر به مصوبه شماره 33 مورخ 1394/9/25 کابینه ج.ا.ا طرح پلان های تفصیلی آن در ساحات دارالامان و ترتیب نقشه های ساختمانی کمپلکس اداری این وزارت از جانب وزارت شهر سازی و اراضی که تا هنوز زمین مذکور در اختیار این وزارت قرار داده نشده است. 3- نبود کمپلکس مجتمع حجاج زون مرکز. 4- کمبود تشکیل در مساجد که قرار است در مرکز و ولسوالی ها اعمار گردد و همچنان در مساجد نمونه وی که قبلاً اعمار گردیده است. 5- تشکیل ناکافی برای مساجد (نداشتن بست های مؤذن و خادم) 6- عدم حفظ و مراقبت در مساجد ولایات به نسبت نبود تشکیل کارکنان خدماتی. 7- مداخله غیر تخنیکی در موقع تطبیق پروژه های ساختمانی اعمار مساجد از طرف اهالی. نبود برنامه های آموزشی جهت ارتقای ظرفیت کارمندان این وزارت.

شماره	راه حل های پیشنهادی
1	1- همکاری به موقع ارگانهای مربوطه در حصه استرداد جایداد های اوقافی نهایت مهم است. 2- همکاری وزارت شهرسازی و اراضی در قسمت به اختیار قراردادن زمین متذکره جهت اعمار تعمیر مرکزی وزارت ارشاد، حج و اوقاف. 3- تدارک زمین از جانب وزارت شهرسازی و اراضی، جهت اعمار مجتمع حجاج در کابل غرض ارائه خدمات و تنظیم بهتر حجاج زون مرکز. 4- همکاری رهبری دولت اسلامی افغانستان، وزارت مالیه و کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی در ازدیاد تشکیل. 5- در نظر گرفتن بست های امام، مؤذن و خادم در هر مسجد جامع مرکز و ولایات. 6- ازدیاد تشکیل جهت رعایت حفظ و مراقبت مساجد در ولایات. 7- جلوگیری از تداخل اشخاص فرصت طلب در کار پروژه ها. 8- تدویر سمینارها از طریق ادارات ذیربط تدارکات، برای واحد های دومی در ارتباط به معیاری سازی اسناد تدارکاتی. 9- معرفی کارمندان از بکلوریا به مقطع لسانس و از لسانس به ماستری و دوکتورا جهت ارتقای ظرفیت و تخصصی سازی.